

Aanvulling beschrijvingsbrief

88ste algemene vergadering (buitengewone algemene vergadering)

Bij het hoofdbestuur zijn tot 18 oktober 1991 op de beschrijvingsbrief voor de 88ste algemene vergadering (te houden op 23 november 1991 in 't Spant te Bussum) - gepubliceerd in het septembernummer van Vrijheid en Democratie - de ondervolgende moties en/of amendementen binnengekomen die in deze aanvulling nader worden vermeld.

De vergadering zal beginnen op:
zaterdagochtend om 10.00 uur

Nota van het hoofdbestuur inzake PS

I. Betreft Tijdpad PS

Bij de behandeling van de voorstellen van de Reglementen Evaluatie Commissie (in 1988) heeft de algemene vergadering op verschillende momenten bij de behandeling van voorstellen tot wijziging van de reglementen EP, EK, TK, PS en GR de wens uitgesproken, dat bij het opstellen van de definitieve conceptreglementen op de kandidaatstellingen rekening wordt gehouden met:

1. een zo groot mogelijke decentralisatie;
2. een vergroting van de invloed van de kamercentrales;
3. een zo gering mogelijk aantal bepalingen;
4. een zo kort mogelijke procedurele gang in handelingen van de desbetreffende instanties.

Het hoofdbestuur heeft in zijn concepten van voornoemde reglementen getracht met deze wensen rekening te houden. De reglementen PSE en PSM onderscheiden zich daarin niet van de inmiddels aanvaarde reglementen EP, EK en TK.

In de reglementen is uitgegaan van het creëren van zoveel mogelijk speelruimte voor afdelingen en centrales.

Daartoe zijn de meeste data die genoemd worden in de huidige vigerende reglementen vervangen door periode aanduidingen met het doel deze als minimum voorwaarden voor het handelen te zien. Iedere provinciecentrale is bij besluit van de centralevergadering gerechtigd het tijdpad zodanig vast te leggen dat aan de b.v. bij de desbetreffende afdelingen levende wensen tegemoet kan worden gekomen.

De discussie in de 87ste algemene vergadering inzake het tijdpad doet veronderstellen dat de algemene vergadering weer op het systeem van gefixeerde data wenst terug te vallen.

Hoewel het hoofdbestuur toch gaarne vasthoudt aan de gedragslijn van 1988 wil het de 88ste algemene vergadering een alternatief bieden dat mede gebaseerd is op een tussenvoorstel terzake van de afdeling Leidschendam juncto adviezen terzake van de heer J. Bakker te Haarlem. (De Vereniging van Staten en Raadsleden stemt met het voorstel Leidschendam in.)

Van belang is daarbij dat in januari van het jaar van verkiezing PS immer de dag van de kandidaatstelling valt. Dan worden de definitieve kieslijsten ingeleverd bij het centraal stembureau.

Voor het opmaken van de lijsten met alle overige formaliteiten heeft een secretaris tenminste 14 dagen nodig - ook bij de nieuwe Kieswet.

De maand januari is dus voor overige procedurele handelingen niet beschikbaar. Met andere woorden: de procedure moet voor 1 januari zijn beëindigd!

De belangrijkste handelingen dienen zich dus te voltrekken in de maanden september t/m december daaraan voorafgaand.

Ook het provinciaal verkiezingsprogramma dient in die maanden te worden vastgesteld, maar altijd vóór de centralevergadering die over de definitieve kandidaatstelling beslist. Immers de kandidaten moeten zich nog kunnen terugtrekken als zij zich niet in het programma kunnen vinden.

Het bijtijds aanwijzen van een lijstaanvoerder is belangrijk, maar de praktijk leert dat de campagne bij PS zich hooguit voltrekt in twee maanden, dus vanaf 1e helft januari - 1e helft maart, waarin de datum van de dag der stemming is gelegen.

Nota van wijziging van het hoofdbestuur inzake Richtlijnen GR

Het hoofdbestuur heeft van een aantal individuele leden en afdelingen een reactie op het voorstel ontvangen. Mede naar aanleiding van die reacties acht het hoofdbestuur het zinvol nog enige wijzigingen (de meeste van redactionele aard) aan de 88ste algemene vergadering voor te leggen.

- In de handwijzer GR dienen in de tweede verticale kolom de woorden neen en ja te worden verwisseld. Abusievelijk is die kolom verkeerd afgedrukt.

- In hoofdstuk I art. 3 wordt vermeld het indelen in de categorie kleine c.q. grote afdeling. Het hoofdbestuur stelt voor het artikel in die zin te wijzigen dat onder grote afdeling wordt verstaan een van tenminste 75 leden en onder kleine afdeling een van maximaal 50 leden. De afdelingen met bestanden tussen 50 en 75 leden wordt dan de keus gelaten zich te verklaren een grote dan wel kleine afdeling te zijn; hetgeen overigens door de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling dient te worden vastgesteld.

- In hoofdstuk I artikel 8 in die zin te wijzigen dat het overeenkomt met het in de nota PSE/PSM deel II gestelde inzake het blijven deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure door die kandidaten die bij de bevestiging van hun kandidatuur schriftelijk nadrukkelijk hebben verklaard bij verkiezing c.q. plaatsvervulling geen zitting in de raad te zullen nemen. Daarmee wordt het mogelijk dat o.a. bestuursleden toch actief kunnen blijven terwijl zij de mogelijkheid hebben om op de kandidatenlijst voor te komen zij het op plaatsen waarbij het minder waarschijnlijk is dat zij zitting zullen moeten nemen in de raad. Ook de handwijzer GR wordt dan dienovereenkomstig aangepast.

- In hfd. I punt 6 wordt de zinsnede „Het bestuur van een afdeling kan een commissie instellen...” vervangen door „In een afdeling, genoemd in hoofdstukken IV en V wordt een commissie

ingesteld ter voorbereiding van de kandidaatstelling; in de afdelingen genoemd in de hoofdstukken III en IV is het instellen van een dergelijke commissie facultatief”.

- Redactioneel hfd. I art 3: Te lezen ... wordt in januari van het jaar dat aan het jaar waarin de verkiezing plaatsvindt „voorafgaat” besloten...

- Redactioneel hfd. I art. 11: ...In dit „onderwerp” moet zijn „ontwerp”.

Moties en amendementen van afdelingen en centrales op GR

1. Motie: afdeling Tilburg Betreft: algemeen

Tekst:

Voorstel van orde:

Overwegende dat

- het reglement eerst eind 1992 definitief behoeft te zijn vastgesteld
 - de voorstellen zeer verstrekkend zijn en nog niet geheel zijn uitgewerkt
 - de voorgelegde tekst niet geheel consistent is
- wordt voorgesteld om
- eerst inhoudelijk te discussiëren over de concepttekst
 - de opstellers van de concepttekst in de gelegenheid te stellen om op basis van de discussie met een aangepast voorstel te komen
 - de definitieve vaststelling uit te stellen tot een volgende algemene vergadering.

Toelichting:

De voorstellen houden een grote ommekeer in van de huidige procedures, zonder dat goed is aangegeven wat de motieven hiervoor zijn.

Daarnaast zijn de consequenties nog niet geheel uitgewerkt: hoe handelt bijvoorbeeld het kamercentralebestuur als hij de taken van het afdelingsbestuur overneemt? Hoe komt men tot een voorkeursvolgorde, zeker als er geen voorbereidingscommissie is ingesteld?

Ook de tekst is niet geheel consistent: hoofdstuk I geeft de mogelijkheid van een voorbereidingscommissie (art. 6: „...kan een commissie instellen...”), terwijl in hoofdstuk V de aanwezigheid van zo'n commissie wordt verondersteld (art. 1: „Het bestuur van de afdeling stelt voor 1 april de commissie in ter voorbereiding...”).

de hoofdstukken II en IV enerzijds en III en V anderzijds behandelen gelijke onderwerpen voor respectievelijk kleine en grote afdelingen. Toch loopt de tekst op meer plaatsen uiteen dan alleen die punten waar het onderscheid kleine of grote afdeling relevant is.

Al dit soort zaken zijn moeilijk in moties/amendementen vast te leggen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. De richtlijnen zijn ontstaan uit de bij zeer veel afdelingen levende wens tot vereenvoudiging en tot inkorting van de procedure GR te komen waarbij de omvang van de afdeling van belang is, immers een kleine afdeling heeft minder mogelijkheden om een en ander te organiseren dan een grote afdeling. Dus kunnen aan een grote afdeling hogere eisen van zorgvuldigheid en democratisch gehalte worden gesteld. Vandaar dat gekozen is voor een opzet waarbij uitgaande van de afdelings-situatie het ene hoofdstuk wel, het andere hoofdstuk niet geldt. Overigens komt deze opzet ook overeen met wensen die in 1988 bij de behandeling van de voorstellen van de REC zijn geuit op de algemene vergadering.

Teksten zijn dus ook per hoofdstuk verschillend om o.a. de leesbaarheid te vergroten als het toch gaat om een zo complexe materie.

2. Motie: afdeling Capelle a/d IJssel Betreft: algemeen

Tekst:

Voorstel: voor de raadsverkiezingen het huidige reglement handhaven.

Toelichting:

In de toelichting op de beschrijvingsbrief wordt vermeld dat in plaats van een reglement er richtlijnen worden gegeven. Het zou een spoorboekje moeten zijn, met een aantal keuzemogelijkheden.

Bij lezing blijkt het nieuwe reglement een enkelspoor, zonder wissels en met een zeer beperkte dienstregeling: er is maar één treinstel, er zijn alleen maar

staanplaatsen en de dienstregeling kent maar één vertrektijd.

Keuzes komen in het nieuwe reglement niet meer voor. Een aantal beslissingen is verlegd van de ledenvergadering naar het hoofdbestuur of het reglement. Het reglement houdt tevens het gevaar in dat in veel afdelingen de verantwoordelijkheid niet ligt bij een door de ledenvergadering benoemde instantie (bestuur of kandidaatstellingscommissie) maar bij een in feite externe instantie. Uit democratisch oogpunt is benoeming door de ledenvergadering noodzakelijk: in het voorgestelde nieuwe reglement gebeurt dit niet en ontbreekt daarmee tevens de eveneens noodzakelijke democratische controle.

In het nieuwe reglement wordt bovendien voorbijgegaan aan de problematiek rond de vulling van de kandidatenlijst, zoals ook besproken op de algemene vergadering in Veldhoven.

Door de korte lijnen bij de kandidaatstelling en het relatief geringe aantal betrokkenen, kan een opzet voor reglementering die landelijk goed werkt, ongeschikt zijn voor verkiezingen op gemeentelijk niveau.

Daarnaast is het reglement niet op alle punten consistent; als illustratie: vergelijk II.3 en IV.4.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie toelichting onder 1.

3. Motie: afdeling Amstelveen Betreft: algemeen

Tekst:

De VVD, bijeen in buitengewone algemene vergadering op 23 november 1991, overwegende, dat

- vaststelling van de toe te passen spelregels in een eenduidig reglement een waarborg is voor een goed verloop van de vereiste procedures,
 - met een niet voor tweeërlei uitleg vatbaar reglement voorkomt, dat gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om in beroep te gaan tegen vermeende onjuiste beslissingen,
 - daarnaast een duidelijke uitleg van de spelregels een goede toepassing kan bevorderen,
 - richtlijnen met de status van een reglement een monstroom is, dat de duidelijkheid niet bevordert,
- besluit, dat een vereenvoudigde bewerking van het thans geldende reglement met een bijbehorende duidelijke toelichting voor de toepassing ervan de voorkeur verdient boven de voorgestelde richtlijnen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie toelichting onder 1.

4. Motie: afdeling Leidschendam Betreft: algemeen

Tekst:

De VVD, bijeen in buitengewone algemene vergadering van 23 november 1991 constateert dat de beoogde richtlijnen voor de kandidaatstelling van leden voor de gemeenteraad zoveel mogelijkheden bevatten die voor elk van de onderscheiden afdelingen weer anders zijn, dat de voorstellen door het ontbreken van duidelijkheid over de indeling van de afdelingen in een van de categorieën nauwelijks een helder beeld scheppen.

De vergadering stelt voor het onderwerp richtlijnen voor de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraden van de agenda af te voeren tot het moment waarop door middel van een duidelijke toelichting bekend is welke de achtergrond is van het onderhavige voorstel en de onderscheiden artikelen en waarom op deze wijze daaraan vorm is gegeven.

Toelichting:

Het is voor de afdeling Leidschendam onmogelijk geweest dit concept naar behoren te behandelen, omdat een toelichting die duidelijkheid schept over de achtergronden voor wezenlijke veranderingen t.o.v. het huidige reglement ontbreekt. Eerst nadat hierover duidelijkheid is verkregen, is de afdeling in de gelegenheid dit concept in zijn totale samenhang te beoordelen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie toelichting onder 1 en de nota van wijziging.

5. Motie: afdeling Leidschendam Betreft: algemeen

Tekst:

De VVD, bijeen in buitengewone algemene vergadering van 23 november 1991 constateert dat met name door het

II. Betreft: Het plaatsen van kandidaten op de kieslijsten die verklaren geen zitting te zullen nemen in de staten

Bij de behandeling van de reglementen PS op de 87ste algemene vergadering is de wens uitgesproken dat de mogelijkheid om kandidaten te plaatsen op een kieslijst die bij verkiezing c.q. plaatsvervulling niet in de staten zitting zullen nemen, gehandhaafd blijft. In het huidige vigerende reglement wordt gesproken over verkiesbare en onverkiesbare kandidaten (zelfs over verkiesbare en onverkiesbare plaatsen). Zoals het hoofdbestuur eerder heeft aangegeven is het gebruik van deze terminologie niet juist en is het zeker juridisch strijdig met de bepalingen in de nieuwe Kieswet sedert 28 september 1989.

Om nu toch aan de bij de algemene vergadering geuite wens gevolg te geven stelt het hoofdbestuur de volgende aanvullende wijziging in de beide concepten voor:

art. 9. PSE en PSM (laatste zin)
...tot lid van de betrokken provinciale staten *wel dan niet* zal aanvaarden.

art. 10.2. PSE en PSM (aanvulling)
...hebben ingetrokken en voorts voor degenen, die bij de ondertekening van het formulier ingevolge artikel 9.2 hebben verklaard bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de betrokken provinciale staten niet te zullen aanvaarden.

Het tijdpad van het huidige voorstel van het hoofdbestuur en dat in het tussenvoorstel Leidschendam ziet er als volgt uit:

hoofdbestuur

1. art. 3.1: het provinciebestuur wordt benoemd voor 1 januari (week 52)

2. art. 5.1: de termijnen, tijdstippen en de procedurebeschrijving worden gepubliceerd voor 1 maart (week 9)

3. art. 5.2: afdelingen etc. kunnen kandidaten noemen voor 1 september (week 35)

4. art. 6.1: het provinciecentralebestuur benoemt een commissie voor 1 februari (week 5)

5. art. 7: de commissie pleegt overleg met de statenfractie voor 16 mei (week 20)

6a. art. 8.1: de secretaris vraagt de zittende statenleden een kandidatuur te overwegen voor 16 juni (week 24)

6b. art. 8.1: de zittende statenleden delen de secretaris mee of zij zich kandidaat stellen voor 1 augustus (week 31)

7. art. 8.2: de secretaris meldt de antwoorden van de zittende statenleden aan de commissie en het bestuur voor 16 augustus (week 33)

8. art. 9.1: de afdelingen houden een ledenvergadering over de door hen voor te dragen kandidaten tussen 1 en 9 september = voor 9 september (week 36)

9. art. 10.1: na de in art. 9.1 bedoelde vergadering brengen de afdelingssecretarissen de voorlopige kandidaten ter kennis aan de provinciecentralesecretaris voor 16 september (week 37)

10. art. 12.1 en 12.2: het bestuur stelt zo spoedig mogelijk de groslijst samen na de reacties uit de afdelingen (en na de reacties van de zittende statenleden), zendt deze aan de afdelingen en statencentrales en publiceert deze voor 1 oktober (week 39)

Leidschendam

idem

2. art. 5.1: de termijnen, tijdstippen en de procedurebeschrijving worden gepubliceerd voor 1 februari (week 5)

3. art. 5.2 afdelingen etc. kunnen kandidaten noemen voor 1 mei (week 17)

idem

5. art. 7: de commissie pleegt overleg met de statenfractie voor 1 maart (week 9)

6a. art. 8.1: de secretaris vraagt de zittende statenleden een kandidatuur te overwegen voor 16 maart (week 11)

6b. art. 8.1: de zittende statenleden delen de secretaris mee of zij zich kandidaat stellen voor 16 april (week 15)

7. art. 8.2: de secretaris meldt de antwoorden van de zittende statenleden aan de commissie en het bestuur voor 1 mei (week 17)

8. art. 9.1: de afdelingen houden een ledenvergadering over de door hen voor te dragen kandidaten voor 16 april (week 15)

9. art. 10.1: na de in art. 9.1 bedoelde vergadering brengen de afdelingssecretarissen de voorlopige kandidaten ter kennis aan de provinciecentralesecretaris voor 1 mei (week 17)

10. art. 12.1 en 12.2: het bestuur stelt zo spoedig mogelijk de groslijst samen na de reacties uit de afdelingen (en na de reacties van de zittende statenleden), zendt deze aan de afdelingen en statencentrales en publiceert deze voor 16 mei (week 20)

stellen van data in de richtlijnen voor de kandidaatstelling de richtlijnen hun doelstelling van richtlijnen voorbij schieten en een onwrikbaar reglement worden. Daardoor wordt de afdelingsbesturen te weinig ruimte geboden voor een eigen invulling. De richtlijnen dienen zich te beperken tot de einddata van procedures die worden afgeleid van het bepaalde in de Kieswet.

Toelichting:

Richtlijnen zijn per definitie aan te merken als handreikingen om handelen zorgvuldig te laten plaatsvinden. Van Dale zegt dat richtlijnen zijn: „aanwijzingen van een te volgen gedrag of handwijze”. De onderhavige richtlijnen dragen veeleer het karakter van een reglement, hetgeen met de naamgeving niet beoogd wordt, waardoor de richtlijnen volgens Van Dale in juridische zin bindende voorschriften worden. De vraag is of dit wel de bedoeling is wanneer de „toelichting” in de beschrijvingsbrief (pag. 7) spreekt over een spoorboekje. Artikel 3, laatste volzin wijst evenwel weer in tegengestelde richting.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. In de richtlijnen wordt nl. zeer veel ruimte geboden aan de afdelingen om zelf de bepalingen aan te scherpen, mits de essentie maar gehandhaafd blijft. Vandaar dat het juist *niet* een reglement is, maar wel bindend is op een aantal cruciale momenten.

6. Amendement: afdeling Avereest Betreft: algemeen

Tekst:

De afzonderlijke artikelen doorlopend nummeren i.p.v. een nummering per hoofdstuk.

Toelichting:

Om een grotere uniformiteit te bereiken tussen deze en overige reglementen en ter voorkoming van misverstanden aangaande de aanduiding van de diverse artikelen, is een doorlopende nummering gewenst. Het feit dat bepaalde hoofdstukken voor een aantal afdelingen niet van toepassing zijn doet daar niets aan af.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen.

7. Amendement: afdeling Leidschendam Betreft: hoofdstuk I, punt 3 en 4

Tekst:

Artikel 3 wordt in die zin gewijzigd dat dit artikel een begripsbepaling vormt voor de artikelen 4.1 t/m 4.8 waar het de afdelingsgrootte betreft. Daarbij dient in elk geval niet mee te wegen het aantal bestuursleden dat geen kandidaat is.

In de artikelen 4.1 t/m 4.8 worden geschrapt de passages die betrekking hebben op het aantal bestuursleden dat geen kandidaat is.

Toelichting:

Door het ontbreken van een toelichting op de achtergrond van het formuleren van de artikelen 4.1 t/m 4.8 is het niet mogelijk een concreet tekstvoorstel voor artikel 3 aan te bieden. Voor de beoogde begripsbepaling komt artikel 3 het meest in aanmerking omdat daar reeds gesproken wordt over „de hierna te noemen categorie” en wel door toevoeging van een tweede lid. Dit tweede lid is dan een vervanging van de artikelen 4.1 t/m 4.8 voorzover deze categorie-indeling kennen, onder behoud van deze artikelen voorzover zij een nadere uitwerking zijn van het beoogde artikel 3.2. Door de onmogelijkheid een tekst te formuleren, ware het verzoek tot wijziging van artikel 3 op te vatten als een motie en de wijziging van de artikelen 4.1 t/m 4.8 als een amendement.

De ratio van het noemen van het aantal bestuursleden is niet duidelijk op het punt van het bepalen van de grootte van de afdeling. In de ogen van de afdeling Leidschendam dient het hoofdbestuur bovendien niet in het jaar voorafgaande aan het jaar van de verkiezingen te bepalen tot welke categorie een afdeling behoort, maar dient daarover van meet af aan duidelijkheid te bestaan. Daarnaast zou, afgezien van het niet bekend zijn van de ratio daarvan, het aantal bestuursleden dat wel of geen kandidaat is niet van invloed moeten zijn.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Overigens met het aanvaar-

den van de nota van wijziging waarin voorgesteld wordt de omvang van de afdeling te fixeren bij toepassing van deze richtlijnen en waarbij voorts de bestuursleden die kandidaat zijn maar geen plaats zullen nemen in de raad, de mogelijkheid wordt geboden toch hun werkzaamheden te blijven verrichten, wordt aan de bij de afdeling Leidschendam levende wens tegemoet gekozen. Wel blijft het van belang om bij grote afdelingen het getal van vijf bestuursleden te handhaven en bij de kleine het getal drie, omdat een grote afdeling nu eenmaal meer heeft te organiseren dan een kleine!

8. Amendement: afdeling Roermond Betreft: algemeen

Tekst:

Er dient vastgelegd te worden wat een kleine en wat een grote afdeling is.

Toelichting:

Voor veel afdelingen geeft dit grote onduidelijkheid.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Zie overigens ook nota van wijziging terzake.

9. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden Betreft: hoofdstuk I, punt 2

Tekst:

Toevoegen: Een grote afdeling is een afdeling die op 1 januari voorafgaande aan de verkiezingen meer dan 125 leden heeft.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie echter wel nota van wijziging.

10. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden Betreft: hoofdstuk I, punt 3

Tekst:

vervalt.

Toelichting:

Voorkoming onduidelijkheden en verwoording over omvang van een afdeling door jaarlijkse veranderingen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie nota van wijziging.

11. Amendement: afdeling Leiden Betreft: hoofdstuk I, punt 3

Tekst:

In de eerste volzin wordt na, „van het jaar dat”, ingevoegd: „voorafgaat”.

Toelichting:

Herstel van een omissie.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Zie nota van wijziging.

12. Motie: afdeling Amstelveen Betreft: hoofdstuk I, punt 5, 6 en 8

Tekst:

De VVD, bijeen in buitengewone algemene vergadering op 23 november 1991, overwegende dat

- „voorlopige kandidaten niet mogen deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure” (punt 8) vanaf een tijdstip, dat ligt na de aanvang van deze procedure,
- een lid van het bestuur dan wel in punt 6 genoemde commissie zich tot dat tijdstip (uiterlijk tot 18 oktober) zal kunnen bezighouden met de voorbereiding van de kandidaatstelling,
- dit ongewenste situaties kan geven, zoals selecteurs/ beoordelaars, die later medekandidaten blijken te zijn,
- het ongewenst is, dat leden, die hebben deelgenomen aan de voorbereiding van de kandidaatstelling zich alsnog kandidaat stellen,
- voorbereidingen van de kandidaatstelling, zoals het onderzoek van de commissie kan beginnen als zekerheid bestaat over de bereidheid van de zittende leden en bestuursleden en dat daarbij een eerdere aanmeldingsdatum dan 30 september gewenst is (thans resp. 21 en 23 april),

spreekt zich uit voor een regeling, waarbij

- zittende leden en bestuursleden, die kandidaat willen zijn, worden uitgesloten van deelname aan de kandidaatstellingsprocedure en dat hierbij een aanmeldingsdatum wordt bepaald ruim voor 1 oktober,

- bestuursleden en leden van een commissie, die zich (gaan) bezighouden met de kandidaatstellingsprocedure worden uitgesloten van een kandidatuur.

Toelichting:

Vergelijk artikelen 6, 7 en 15 respectievelijk artikel 13.3, waarbij niet-verkiezbaarheid beschouwd moet worden als niet beschikbaar voor een serieuze kandidatuur.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Maar zie nota van wijziging inzake bestuursleden. Voorts mag de afdeling zelf een andere termijn vaststellen mits deze niet later valt dan 1 oktober. Het zelfde geldt voor de overige data.

13. Amendement: afdeling Groningen Betreft: hoofdstuk I, punt 5

Tekst:

...1 februari van het jaar, dat vooraf gaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen...

...1 december van het tweede jaar dat aan de periodieke verkiezingen voorafgaat...

Toelichting:

Soms is 1 maart een belangrijke datum. Op 28 januari is het niet meer goed mogelijk om een planning op te zetten. De algemene vergadering wordt daarom verzocht de afdelingen wat meer speelruimte te geven.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. In de praktijk zal het hoofdbestuur eerder publiceren, maar ten laatste op 31 januari. Voorkomen moet worden dat de procedurele handelingen voor een zo eenvoudige kandidaatstelling als die van GR in een veel te vroeg stadium aanvangt. De verkiezingen zijn immers in de 1e helft van maart van het jaar dat volgt!

14. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden Betreft: hoofdstuk I, punt 6

Tekst:

„Het bestuur van een afdeling kan een commissie instellen ter voorbereiding van de kandidaatstelling” wijzigen in: „Het bestuur van een grote afdeling stelt een commissie in ter voorbereiding van de kandidaatstelling”.

Toelichting:

De hier gebruikte term „kan” in de zin „Het bestuur van een afdeling kan een commissie instellen ter voorbereiding van de kandidaatstelling” is verwarrend in relatie tot de tekst van IV.1 en V.1 welke een voorbereidingscommissie dwingend voorschrijft.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Op de wijze als omschreven in de nota van wijziging.

15. Amendement: KC Amsterdam Betreft: hoofdstuk I, punt 6

Tekst:

Toevoegen na laatste zin: De commissie zal de potentiële leden, voordat men komt tot een gemotiveerd oordeel, criteria moeten aangeven op basis waarvan de commissie haar oordeel zal vaststellen.

Toelichting:

De commissie dient de behoefte, die zij in het kader van de samenstelling van de kandidatenlijst aanwezig acht, conform vast te stellen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Naar analogie van de reglementen EK, EP, TK en PS wordt de taak van de commissie slechts marginaal aangeduid.

16. Amendement: afdeling Zeist Betreft: hoofdstuk I, punt 7

Tekst:

De afdeling Zeist van de VVD acht het onnodig, dat het afdelingsbestuur advies inwint bij het bestuur van de KC.

Toelichting:

In het tot heden geldende reglement is slechts sprake van een „kennisgeving” aan het KC-bestuur, hetgeen de afdeling Zeist als voldoende beschouwt.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. De algemene vergadering

heeft eerder uitgesproken dat aan de kamercentrales ook in het kader van de kandidaatstellingsreglementen een coördinerende en meer bestuurlijk verantwoordelijke taak zal worden toebedeeld.

17. Amendement: afdeling Roermond Betreft: hoofdstuk I, punt 7

Tekst:

In de zin: „Voordat de ledenvergadering...” het woord „advies” vervangen door „mededeling te doen”.

Toelichting:

De afdeling is hierin in aanleg autonoom.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie ook het advies onder 16.

18. Amendement: afdeling Capelle a/d IJssel Betreft: hoofdstuk I, punt 7

Tekst:

Schrappen: Voordat de ledenvergadering het besluit neemt ... te vragen.

Toelichting:

Uitgangspunt bij de reglementering dient te zijn dat bestuur en ledenvergadering weten waar zij mee bezig zijn en - met als ruggesteun het reglement op de toelichting die hoofdbestuur en centrales daar op de gepaste tijden op geven - verstandige besluiten nemen. Met andere woorden: als een bestuur al een onjuist voorstel zou doen, zal een ledenvergadering haar taak beseffen en het bestuur corrigeren. Een adviserende taak van de kamercentrale (anders dan een algemene) past hier niet in. Eventuele toetsing dient achteraf plaats te hebben. Voorts kan de vraag gesteld worden of het verplicht vragen van een advies sec (zonder enige verdere verplichting) wel in deze tijd van deregulering past.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie het advies onder 16.

19. Amendement: afdeling Voorschoten Betreft: hoofdstuk I, punt 7

Tekst:

De VVD-afdeling Voorschoten op 26 juni 1991 in vergadering bijeen, amendeert de richtlijnen voor de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraad als volgt:

In punt 7 van hoofdstuk I schrappen de zin:

„Voordat de ledenvergadering het besluit neemt ... te vragen”.

Toelichting:

Unaniem was de afdelingsvergadering van mening dat de plaatselijke bestuurders het best op de hoogte geacht kunnen worden met de plaatselijke omstandigheden. Het verplicht advies van de kamercentrale, zonder overigens daaraan gevolgen te verbinden bij niet-nakoming daarvan, wordt als te bevoegend en derhalve niet passend in een liberale partij als de VVD ervaren.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie het advies onder 16.

20. Amendement: afdeling Roermond Betreft: hoofdstuk I, punt 7

Tekst:

Er dient een betere verwijzing naar het jaar van de verkiezingen te komen, o.a. in hoofdstuk I, art. 7, eerste zin. Dit kan in bij alle genoemde data in de richtlijnen worden gedaan, of door middel van een algemene eenduidige verwijzing.

Toelichting:

Dient de duidelijkheid.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Het Vademecum voor de bestuurders van de VVD verstrekt voldoende informatie. Voorts zullen als appendix de relevante artikelen van de Kieswet worden toegevoegd (zie PS).

21. Motie: afdeling Avereest Betreft: hoofdstuk I, punt 8

Tekst:

De VVD, bijeen in buitengewone algemene vergadering van 23 november 1991, overwegende de consequenties die het al dan niet „voorlopig kandidaat” zijn met zich meebrengen, ex Hfst I art. 8 en Hfst VII art. 5/Hfst I art. 10, voorts het

voorkomen van de termen „mogelijke kandidaten” en „toekomstige voorlopige kandidaten” in Hfst I resp. art. 5 en 6 en de daaraan verbonden gevolgen, acht een scherpe definitie van de gehanteerde termen wenselijk.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. De begrippen zijn niet identiek. Bijvoorbeeld het noemen van namen aan het bestuur van een afdeling houdt niet in dat de genoemde personen ook werkelijk (voorlopig) kandidaat zijn. De zekerheid wordt pas verkregen met het ondertekenen van de bereidverklaring om op de groslijst te willen voorkomen.

22. Amendement: afdeling Eindhoven Betreft: hoofdstuk I, punt 8

Tekst:

De laatste zin: „De ondertekening houdt in...” dient geheel te vervallen.

Toelichting:

De onderhavige tekst gaat verder dan in de Kieswet staat voorgeschreven, en zal mogelijkserwijs kandidaten afschrikken.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Het opnemen in een groslijst is niet hetzelfde als het voorkomen op een Kieslijst waar de Kieswet over spreekt.

23. Amendement: afdeling Leiden Betreft: hoofdstuk I, punt 8

Tekst:

In de eerste volzin wordt na, „mogen” ingevoegd: „afgezien van het bepaalde in artikel IV, punt 5”.

Toelichting:

Dit punt zou strijdigheid kunnen opleveren met het voorgestelde artikel IV, punt 5. Door dit artikel hier te noemen wordt vermeende strijdigheid uitgesloten.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen.

24. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden Betreft: hoofdstuk I, punt 11

Tekst:

derde volzin „onderwerp” veranderen in „ontwerp”.

Toelichting:

verbetering van fout.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Zie nota van wijziging.

25. Amendement: afdeling Amstelveen Betreft: hoofdstuk II, punt 1

Tekst:

Alle leden worden voor 1 november *doch ten minste twee weken voor de kandidaatstellingsvergadering* schriftelijk geïnformeerd over het ontwerp.

Toelichting:

Bij punt 2 wordt bepaald, dat de vergadering zal worden gehouden tussen 1 november en 15 december (thans 16 - 30 november). In de richtlijnen is geen publikatiermijn opgenomen. Dit amendement geldt ook voor hoofdstuk III, punt 1, hoofdstuk VI, punt 2 en hoofdstuk V, punt 2.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. De richtlijnen dienen zo min mogelijk gefixeerde data te bevatten.

26. Amendement: Vereniging van Staten- en Raadsleden Betreft: hoofdstuk II, punt 2

Tekst:

wijzigen 15 december in 20 november.

Toelichting:

Het door het hoofdbestuur voorgestelde kan ertoe leiden dat pas in een laat stadium (en net voor het Kerstreces) bekend is wie lijstaanvoerder wordt. Omwille van een goede campagneopzet is het wenselijk dat reeds medio november de lijstaanstelling bekend is.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie daartoe ook de nota PS van het hoofdbestuur voor de argumenten. Wat de Vereniging wil staat haaks op het niet te vroeg starten en eindigen van de procedure. Het vroeg aanwijzen van lijstaanvoerders is van zeer betrekkelijk

ke waarde. De campagne beslaat hooguit twee maanden.

27. Amendement: afdeling Leiden
Betreft: hoofdstuk II, punt 3

Tekst:

De derde volzin komt als volgt te luiden: Aan de stemming mogen uitsluitend die leden van de afdeling deelnemen die voorkomen op de ledenlijst van 1 juli.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Het actieve kiesrecht in de afdeling is gekoppeld aan het ingeschreven staan in de desbetreffende gemeente.

28. Amendement: afdeling Avereest
Betreft: hoofdstuk II, punt 4, hoofdstuk III, punt 4, hoofdstuk IV, punt 5, hoofdstuk V, punt 5

Tekst:

De woorden „en stemmingen” schrappen in alle bovengenoemde artikelen. Aan deze artikelen toevoegen: „Indien de jaarlijkse ledenvergadering niet heeft besloten dat voorlopige kandidaten toegang hebben tot een ledenvergadering waarop over hun definitieve kandidaatstelling wordt beslist, hebben voorlopige kandidaten onverlet dit besluit toegang tot de vergadering zodra het moment van stemming is aangebroken en mogen zij aan de stemmingen deelnemen”.

Toelichting:

De afdeling Avereest deelt de mening van het hoofdbestuur dat een afdeling het besluit kan nemen om voorlopige kandidaten niet aan de beraadslagingen deel te laten nemen, maar is van mening dat zij in alle gevallen aan de stemmingen mogen deelnemen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Het voorgestelde veroorzaakt organisatorische chaos in de ledenvergadering.

29. Amendement: Vereniging van Staten- en Raadsleden
Betreft: hoofdstuk III, punt 2

Tekst:

wijzigen 15 december in 20 november.

Toelichting:

Het door het hoofdbestuur voorgestelde kan ertoe leiden dat pas in een laat stadium (en net voor het Kerstreces) bekend is wie lijststaanvoerder wordt. Omwille van een goede campagneopzet is het wenselijk dat reeds medio november de lijstsamenstelling bekend is.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 26.

30. Amendement: afdeling Leiden
Betreft: hoofdstuk III, punt 3

Tekst:

De derde volzin komt als volgt te luiden: Aan de stemming mogen uitsluitend die leden van de afdeling deelnemen die voorkomen op de ledenlijst van 1 juli.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 27.

31. Amendement: afdeling Den Haag
Betreft: hoofdstuk IV

Tekst:

Indien het bestuur van de afdeling besluit een commissie in hoofdstuk I onder 6 in te stellen, dient dat voor 1 april te geschieden.

Toelichting:

Het is gewenst, afhankelijk van de lokale situatie, het bestuur te laten bepalen of een commissie in de kandidaatstellingsprocedure een goede rol kan vervullen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Maar zie nota van wijziging.

32. Amendement: afdeling Roermond
Betreft: hoofdstuk IV, punt 1

Tekst:

„Het bestuur van de afdeling stelt voor 1 april eventueel de commissie in...”

Toelichting:

Het instellen van een commissie is niet verplicht, c.q. dient niet verplicht te zijn.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie nota van wijziging. Een grote afdeling dient een commissie in te

stellen wil er sprake zijn van een grote mate van zorgvuldigheid.

33. Amendement: afdeling Capelle a/d IJssel
Betreft: hoofdstuk IV, punt 1 en hoofdstuk V, punt 2

Tekst:

Schrappen: Als door de afdeling ... in voornoemd blad.

Toelichting:

Overbodige bepaling. Conform het huishoudelijk reglement en de modelreglementen geschiedt de uitgifte van een periodiek of mededelingenblad onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Uitnodiging via oproeping in een dergelijk blad is derhalve een reglementaire wijze van oproeping. De stelling dat ermee „volstaan” kan worden wekt de suggestie van het tegendeel. (Bij de reglementering voor „kleine” afdelingen komt de passage over een mededelingenblad niet voor...).

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Maar grote afdelingen hebben in de regel een afdelingsblad, terwijl de kleine afdeling daarvan verstoken is.

34. Amendement: Vereniging van Staten- en Raadsleden
Betreft: hoofdstuk IV, punt 3

Tekst:

wijzigen 15 december in 20 november.

Toelichting:

Het door het hoofdbestuur voorgestelde kan ertoe leiden dat pas in een laat stadium (en net voor het Kerstreces) bekend is wie lijststaanvoerder wordt. Omwille van een goede campagneopzet is het wenselijk dat reeds medio november de lijstsamenstelling bekend is.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 26.

35. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden
Betreft: hoofdstuk IV, punt 4

Tekst:

wijzigen: data IV.4 gelijk trekken met data in 1.9?

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Het gaat hierbij om verschillen tussen actief en passief kiesrecht.

36. Amendement: afdeling Leiden
Betreft: hoofdstuk IV, punt 4

Tekst:

In de eerste volzin vervalt: „en die voor 1 november staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente”.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 27.

37. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden
Betreft: hoofdstuk IV, punt 5

Tekst:

wijzigen: eerste volzin na „jaarlijkse”: „ledenvergadering” in „voorjaarsledenvergadering”.

Toelichting:

Er kunnen jaarlijks meer ledenvergaderingen zijn.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Reglementair is immer sprake van één jaarlijkse ledenvergadering die overigens voor 1 juni dient te worden gehouden.

38. Amendement: afdeling Zeist
Betreft: hoofdstuk IV, punt 5

Tekst:

De afdeling Zeist van de VVD is van mening, dat de zinsnede „de jaarlijkse ledenvergadering daartoe heeft besloten en” kan vervallen.

Toelichting:

De afdeling Zeist geeft er de voorkeur aan ook voorlopige kandidaten toegang te verlenen tot de ledenvergadering, zodat zij kunnen deelnemen aan de beraadslagingen en stemmingen, zonder dat hiervoor telkenmale door de jaarlijkse ledenvergadering een afzonderlijk besluit wordt genomen. Overigens wijst de afd. Zeist erop, dat dit artikel niet aansluit bij het ontwerp reglement PSE, met name niet met de artikelen 10.1 en 17.3.

In het kader van parallelisering van reglementen komt de afdeling Zeist dit niet als logisch voor.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. De plaatselijke omstandigheden kunnen jaarlijks wijzigingen ondergaan. Hetgeen het ene jaar als zinvol overkomt, kan het volgend jaar als minder zinvol worden ervaren. Bij PS is voorts geen sprake van toelating van kandidaten op een vergadering waarop kandidaten gesteld worden; een niet te vergelijken situatie.

39. Amendement: Vereniging van Staten- en Raadsleden
Betreft: hoofdstuk V, punt 3

Tekst:

wijzigen 15 december in 20 november.

Toelichting:

Het door het hoofdbestuur voorgestelde kan ertoe leiden dat pas in een laat stadium (en net voor het Kerstreces) bekend is wie lijststaanvoerder wordt. Omwille van een goede campagneopzet is het wenselijk dat reeds medio november de lijstsamenstelling bekend is.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 26.

40. Amendement: afdeling Leiden
Betreft: hoofdstuk V, punt 4

Tekst:

In de eerste volzin vervalt: „en die voor 1 november staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waarvoor de kandidaatstelling geldt”.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 27.

41. Motie: afdeling Zeist
Betreft: hoofdstuk VI

Tekst:

De afdeling Zeist van de VVD adviseert dit hele hoofdstuk te schrappen.

Toelichting:

Ledenvergaderingen van afdelingen mogen zeer wel in staat geacht worden, wanneer bestuursleden - ongeacht het aantal - kandidaat zijn voor de gemeenteraad, zo nodig uit eigen gelederen een al dan niet gedeeltelijk interimbestuur te benoemen.

Elke afdeling, die uit slechts vijf bestuursleden bestaat, dient zich volgens het voorstel, wanneer één der bestuursleden kandidaat voor de gemeenteraad is, te wenden tot het bestuur van de KC om de bestuurlijke taken over te dragen. Juist in het kader van het streven naar een minimaal tijdsbeslag op een maximaal aantal personen, heeft de ledenvergadering van de afdeling Zeist besloten het aantal bestuursleden terug te brengen tot vijf.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Het amendement gaat voorbij aan het feit dat zeer veel afdelingen o.a. door de teruggang in ledental in ernstige problemen komen om op adequate wijze de kandidaatstelling te regelen.

42. Amendement: afdeling Capelle a/d IJssel
Betreft: hoofdstuk VI

Tekst:

Wijzigen in bepalingen overeenkomstig het huidige reglement (kandidaatstellingscommissie).

Toelichting:

De ledenvergadering van de afdeling Capelle a/d IJssel acht het niet aanvaardbaar als een voor een afdeling zo essentiële zaak als de opstelling van de kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen geschiedt onder verantwoordelijkheid van een commissie die niet door de ledenvergadering is benoemd en geen verantwoording schuldig is aan de ledenvergadering. Voorts is het criterium waarop beoordeeld wordt of het bestuur verantwoordelijk mag zijn onevenwichtig: er is - behalve bij afdelingen die tevens kamercentrale zijn - geen directe samenhang tussen de grootte van de afdeling en de grootte van het bestuur. Als een afdeling (toevallig?) een groot bestuur heeft, mogen bestuur en dus ledenvergadering welverantwoordelijk blijven.

Ook uit praktisch oogpunt lijkt het voorstel van het hoofdbestuur ongewenst: grote kamercentrales moeten in korte tijd in vele afdelingen tegelijk

en binnen een kort tijdsbestek veel zaken regelen.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 41.

43. Amendement: afdeling Voorschoten
Betreft: hoofdstuk VI

Tekst:

De VVD-afdeling Voorschoten op 26 juni 1991 in vergadering bijeen, amendeert de richtlijnen voor de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraad als volgt:

In punt 1 van hoofdstuk VI tussen „over” en „aan” voegen de zinsnede:

„...aan een commissie van tenminste drie leden uit de afdeling ter voorbereiding van de kandidaatstelling als bedoeld in hoofdstuk I onder 6 en zo deze niet te voorkomen is...”

Toelichting:

Unaniem was de afdelingsvergadering van mening dat voor de in dit punt omschreven situatie primair in eigen gelederen een oplossing moet worden gezocht. Slechts indien hiertoe geen mogelijkheden aanwezig zijn, heeft het bestuur van de kamercentrale een taak.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 41.

44. Motie: afdeling Amstelveen
Betreft: hoofdstuk VI

Tekst:

De VVD, bijeen in buitengewone algemene vergadering op 23 november 1991, overwegende dat

- het bestuur volgens hoofdstuk I, punt 6 een commissie kan instellen,
- het bestuur volgens hoofdstuk IV en V een commissie moet instellen,
- deze commissie alleen verantwoording verschuldigd is aan het bestuur,
- een dergelijke commissie zich over het algemeen zal bezighouden met vaak zeer vertrouwelijke en gevoelige zaken,
- de regeling voor het werken met een z.g. kandidaatstellingscommissie zoals opgenomen in het thans geldende reglement tevens inhoudt, dat deze commissie benoemd wordt door de ledenvergadering en belast met de afwerking van de gehele kandidaatstellingsprocedure,
- deze kandidaatstellingscommissie thans verplicht moet worden ingesteld in gevallen als bedoeld in hoofdstuk VI,
- deze kandidaatstellingscommissie thans ook vrijwillig kan worden ingesteld en dan kan bestaan uit het bestuur (eventueel) aangevuld met andere leden met ervaring/ vertrouwen van de afdeling,
- inschakelen van het bestuur van de kamercentrale bij het instellen van een kandidaatstellingscommissie door de ledenvergadering overbodig is,
- het gewenst is bemoeienis van het bestuur van de kamercentrale te beperken tot gevallen van conflictoplossing,

spreekt zich uit voor een regeling, overeenkomstig de thans geldende regeling, zoals vermeld in de artikelen 8 en 9 in plaats van de commissie als bedoeld in hoofdstuk I, punt 6 en de regelingen van hoofdstuk VI.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 41.

45. Amendement: afdeling Tilburg
Betreft: hoofdstuk VI, punt 1

Tekst:

Indien het bestuur van kleine afdelingen bestaat uit slechts twee of nog minder leden, die geen voorlopige kandidaat zijn, dan wordt dit bestuur in het kader van de handelingen die uit de te volgen kandidaatstellingsprocedure voortkomen uitgebreid met bestuursleden van de ondercentrale waartoe de gemeente behoort tot een omvang van drie.

Toelichting:

Het is wenselijk om een voor de afdeling zo belangrijke activiteit van kandidaatstelling voor de gemeenteraad zoveel mogelijk door personen die bekend zijn met de lokale omstandigheden te laten voorbereiden.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Een verstandig KC-bestuur zal in veel gevallen een beroep doen op bestuursleden van een OC.

Betreft: hoofdstuk VI, punt 2

Tekst:

Indien het bestuur van grote afdelingen bestaat uit slechts vier of nog minder leden, die geen voorlopige kandidaat zijn, dan wordt dit bestuur in het kader van de handelingen die uit de te volgen kandidaatstellingsprocedure voortkomen uitgebreid met bestuursleden van de ondercentrale waartoe de gemeente behoort tot een omvang van vijf.

Toelichting:

Het is wenselijk om voor de afdeling zo belangrijke activiteit van kandidaatstelling voor de gemeenteraad zoveel mogelijk door personen die bekend zijn met de lokale omstandigheden te laten voorbereiden.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 45.

47. Motie: afdeling Groningen
Betreft: hoofdstuk VI, punt 2 e.v.

Tekst:

Het hoofdbestuur wordt door de 88ste algemene vergadering gevraagd om artikel 2 te vervangen door een of meer artikelen, die het mogelijk maakt dat de leden van een grote afdeling uit haar midden een kandidaatstellingscommissie kunnen kiezen, zoals dit nu nog het geval is. Het hoofdbestuur krijgt het recht om de bijbehorende noodzakelijke aanpassingen van andere artikelen uit te voeren.

Toelichting:

De mondige leden, die de basis van de partij vormen, moeten in staat gesteld worden om de plaatselijke zaken zo veel mogelijk zelf te kunnen regelen. Het zijn de afdelingsleden die door de raadsleden worden vertegenwoordigd en het zijn juist de leden van de afdeling die de plaatselijke situatie kennen.

Als deze motie wordt aangenomen, dan kan de vernieuwde regeling ten aanzien van het instellen van de kandidaatstellingscommissies niet onder hoofdstuk VI GR geplaatst worden, daar grote afdelingen de kandidaatstelling dan wel mogen blijven regelen. Ook de artikelen 3 en 5 zullen dan moeten worden aangepast.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Is overbodig, want een grote afdeling zal in de meeste gevallen wel in staat zijn een commissie te benoemen. En is dat allemaal niet mogelijk dan is de situatie zo ernstig dat de KC er wel nadrukkelijk bij betrokken moet worden.

48. Amendement: afdeling Tilburg
Betreft: hoofdstuk VI, punt 3

Tekst:

Het bestuur van de betrokken ondercentrale kan zijn uit de onder 1 en 2 genoemde taakstelling overdragen aan daartoe aangewezen leden van de VVD, die woonachtig zijn binnen het gebied van de ondercentrale. Indien het bestuur van de ondercentrale van mening is dat hij niet in staat is om de bedoelde personen aan te wijzen, dan worden de taken overgedragen aan het bestuur van de betreffende kamercentrale, die op zijn beurt de genoemde taakstelling kan overdragen aan daartoe aangewezen leden van de VVD die woonachtig zijn binnen het gebied van de kamercentrale. Eenzelfde bevoegdheid komt in voorkomend geval toe aan het hoofdbestuur.

Toelichting:

De toe te voegen bestuursleden dienen zoveel mogelijk contact en bekendheid te hebben met de lokale situatie van de afdeling.

Advies hoofdbestuur:

Afwijzen. Zie advies onder 45.

49. Amendement: afdeling Leiden
Betreft: hoofdstuk VI, punt 5

Tekst:

In de laatste volzin vervalt: „en voor 1 november ingeschreven staan in het bevolkingsregister van de betrokken gemeente”.

Toelichting:

Het is voor afdelingsbesturen praktisch niet mogelijk te controleren of deelnemers aan de vergaderingen als bedoeld in genoemde artikelen staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente als dit op de avond van de vergadering dient te geschieden.

Themadag

„De Stimulerende Democratie”

Op zaterdag 1 juni 1991 vond in 's-Hertogenbosch de themadag „De Stimulerende Democratie” plaats. Deze themadag was inhoudelijk voorbereid door een werkgroep, die onder voorzitterschap stond van mr. J. Drijber. Door deze werkgroep waren een viertal stellingen geformuleerd. Deze stellingen waren in de eindrapportage van de werkgroep van een uitgebreide toelichting voorzien.

Inleidingen

Het programma van deze themadag bestond, na een algemene inleiding door werkgroepvoorzitter mr. J. Drijber uit inleidingen door diverse sprekers, gevolgd door een discussie in werkgroepen ter voorbereiding van een plenaire discussie. Mr. J. G. C. Wiebenga lichtte de volgende stellingen toe:

„Vervreemding en dientengevolge onverschilligheid tegenover de politiek op alle bestuurlijke niveaus dient bestreden te worden door de overheid beter te organiseren en zo de kwaliteit van haar functioneren te verhogen. Ingrijpende veranderingen van staatsrechtelijke aard raken slechts de vorm van ons staatsbestel en niet de kern van de onvrede.”

„Alle bestuurslagen dienen bevoegdheden te hebben die de belangen van de burgers duidelijk en herkenbaar raken. Volksvertegenwoordigers en politieke partijen dienen al even duidelijk voor hun standpunten uit te komen. Dan zullen de belangstelling voor de politiek en de deelname aan de verkiezingen weer toenemen. De communicatie tussen kiezer en gekozenen zal verder verbeteren door het stelselmatig betrekken van de burger bij het bestuur door zorgvuldig georganiseerde inspraak en door participatie. De VVD dient op grond van haar liberale overtuiging met behoud van de eindafwegingsverantwoordelijkheid van het bestuur burgers te inspireren tot het dragen van een zo groot mogelijk eigen verantwoordelijkheid.”

Hierop werd een reactie gegeven door prof. dr. R. B. Andeweg, die dat deed aan de hand van de stelling:

„Niet de burger is van de politiek vervreemd, maar de politici zijn vervreemd van de burgers.”

Vervolgens verzorgde mr. J. M. Polak een inleiding rond de stellingen:

„Binnen het publiekrechtelijk openbaar bestuur behoort in beginsel slechts plaats te zijn voor de centrale overheid, provincies, gemeenten en waterschappen. Andere vormen van openbaar bestuur zijn slechts toelaatbaar als daarvoor overtuigende argumenten kunnen worden aangevoerd en als een wettelijke regeling tot stand wordt gebracht waarin zoveel mogelijk de waarborgen die gelden voor de genoemde vormen van algemeen bestuur zijn neergelegd.”

„Bij het toedelen van adviesfuncties en in het leven roepen van adviesorganen dienen de bezwaren tegen functioneel bestuur mutatis mutandis te worden meegewogen.”

Prof. dr. U. Rosenthal reageerde op het betoog van Polak aan de hand van de volgende stellingen:

„De democratie zal aan betekenis winnen naarmate de vertegenwoordigende lichamen ontambtelijk worden.”

„De gemeenten en provincies verdienen alle mogelijke steun tegenover onvolkomen regionale en andere technocratische bestuurlijke arrangementen.”

„Organen van functioneel bestuur mogen voor Liberalen moeilijk te verteren zijn, dat neemt niet weg dat Liberalen meer dan tot nu toe acte de presence in het functioneel bestuur kunnen geven.”

Discussiegroepen

Na de diverse inleidingen hebben de deelnemers aan deze themadag in een tweetal werkgroepen de stellingen van de werkgroep en de inleidingen van de diverse sprekers besproken. Omtrent de uitkomst van deze discussies is in de plenaire vergadering vervolgens gerap-

porteerd. Deze rapportages kunnen in het kort als volgt worden samengevat.

Een van de werkgroepen had zich vooral beziggehouden met de kwaliteit van en de verantwoording over de politieke besluitvorming. Daarbij was de vraag gesteld in hoeverre een politicus dient te functioneren vanuit een algemene visie dan wel dat slechts op deelbelangen kan c.q. moet worden gereageerd. Naar de mening van deze groep is de praktijk te vaak zo, dat de politiek slechts wordt beoordeeld aan de hand van de mate waarin tegemoetgekomen wordt aan deelbelangen. Politieke partijen en politici zouden echter een schakel tussen de burger en de overheid moeten zijn; een schakel tussen de burger en de politieke besluitvorming. Teneinde te voorkomen dat de burger zich afwendt van de politiek is het van belang dat aan die schakelfunctie optimaal inhoud wordt gegeven. Daarvoor is in ieder geval nodig dat de politiek zo dicht mogelijk bij de burger wordt gebracht. Tegen de achtergrond van deze opvatting heeft deze werkgroep vervolgens vastgesteld, dat er sprake is van een paradox tussen de wens tot schaalvergroting van gemeenten en de noodzaak om de afstand tot de burger te verkleinen.

In deze rapportage werd de stelling te berde gebracht, dat de invloed van het ambtelijk apparaat te groot zou zijn, hetgeen impliceert dat de politiek daardoor niet naar behoren kan functioneren.

Aan de tweede werkgroep was verzocht zich te richten op de vraagstukken rond de inrichting van het openbaar bestuur. Deze groep constateerde echter, dat de probleemstelling rond de functionele organisatie van de overheid veel meer een probleem leek te zijn van bestuurders en politici, die dan vervolgens weer ondergaan in de complexiteit van het probleem, dan dat het een probleem is voor de burger. Voor hem gaat het veel minder over hoe de overheid georganiseerd is, als wel over het resultaat daarvan in het functioneren.

Vervolgens heeft ook deze groep zich gericht op de relatie burger-overheid. Vanuit een benadering, waarbij de burger meer klant van de overheid is dan kiezer, werd vastgesteld, dat de klant zich de vraag stelt in hoeverre aan zijn/haar belang wordt tegemoetgekomen. Dat leidt tot tevredenheid of tot ontevredenheid. In beide situaties zal er bij de klant in zijn/haar hoedanigheid van kiezer weinig behoefte bestaan om te gaan stemmen.

Deze werkgroep had zich beraden op mogelijke VVD-antwoorden op dit probleem en kwam tot enkele concrete suggesties: de problemen dienen voor de burger herkenbaar gemaakt te worden; afspraken en besluitvormingsprocessen dienen inzichtelijk gemaakt te worden en er dient terugkoppeling plaats te vinden naar de burger over hetgeen (en waarom) gebeurd is met zijn eerdere inbreng.

Er blijft echter wel een spanningsveld bestaan tussen het algemeen belang, wat de primaire verantwoordelijkheid van de bestuurder is en het deelbelang van de individuele burger, zo stelde deze groep tenslotte vast.

Panel

Het wekte geen verbazing, dat na de rapportages vanuit de discussiegroepen en de plenaire discussie daarover, de reactie van de inleiders-panelleden zich eveneens voornamelijk richtten op de relatie burger-overheid.

In die reactie werd gewaarschuwd voor de opvatting dat we tevreden kunnen zijn over de wijze waarop de vertegenwoordigende politiek functioneert. De verhouding tussen burger, politieke gezagsdragers en ambtenaren dient ook

voor de toekomst nader en blijvend kritisch te worden beschouwd. Die verhouding wordt wel degelijk beïnvloed door de kwaliteit van de bestuurlijke organisatie.

Vanuit het panel werd eveneens vastgesteld, dat de individuele burger in steeds ruimere mate ondersteuning vindt ten behoeve van zijn rechten of het behartigen van zijn belangen. In relatie daarmee werd de vraag gesteld of de afnemende interesse van de burger mede daardoor zou kunnen worden verklaard en, veel belangrijker nog, in hoeverre dat moet worden gezien als een goede ontwikkeling? Het evenwicht tussen het individueel belang en het collectieve belang lijkt steeds meer ten koste van de collectieve belangenbehartiging te gaan. Een stimulerende overheid zou, onder meer in dit verband, de zelfwerkzaamheid van de burger moeten ontwikkelen, zo stelde een der panelleden.

Op basis van hetgeen daarover in de discussie naar voren was gekomen werd vanuit het panel, zij het voorzichtig, geconstateerd dat de houding van de deelnemers ten opzichte van het „middenveld” niet steeds apert afwijzend was.

De hiervoor vermelde stelling omtrent de veronderstelde te grote invloed van het ambtelijk apparaat werd in de reactie van het panel als onjuist gekwalificeerd. Met betrekking tot opmerkingen omtrent de kwaliteit van politici werd verwezen naar de majeure rol die politieke partijen in deze hebben. Ten aanzien van de vraag hoe het functioneren van de overheid kan worden verbeterd was een conclusie, dat het goed zou zijn aan dat onderwerp in een vervolgstudie nader aandacht te besteden.

Naar aanleiding van de constatering, vanuit het panel, dat de rol van politieke partijen structureel kleiner lijkt te worden, kwam men niet verder dan de vraag hoe dit proces ware om te keren.

Conclusies

Naast hetgeen in de rapportages van de werkgroepen naar voren werd gebracht zijn op deze themadag geen nadere conclusies geformuleerd. Desalniettemin kan op basis van de stellingen van de voorbereidingsgroep, de discussie in de werkgroepen en de uitspraken door het panel worden geconcludeerd tot de volgende uitspraken.

Er bestaat grote zorg over de groeiende vervreemding en daaruit volgende onverschilligheid van de burger ten opzichte van de politiek.

De houding van de burger lijkt in belangrijke mate te worden bepaald door het individuele of deelbelang en veel minder door het algemene, collectieve belang. Politieke partijen en politici dienen te functioneren binnen dit spanningsveld en daarbij inhoud te geven aan een „schakelfunctie” tussen burger en overheid. De afstand tussen politiek en burger dient daartoe te worden verkleind, hetgeen overigens in strijd is met de ook wel gehoorde wens tot bestuurlijke schaalvergroting. Verkleining van die afstand kan onder andere worden bereikt door de bestuurlijke vraagstukken en de politieke besluitvorming meer herkenbaar en meer inzichtelijk te maken, de burger daarbij te betrekken en tegelijkertijd aan te spreken op een zo groot mogelijke eigen verantwoordelijkheid. Volksvertegenwoordigers en politieke partijen dienen duidelijk voor hun standpunten uit te komen.

De houding van de burger tegenover de overheid wordt mede bepaald door de kwaliteit van die overheid als leverancier van een produkt. Tegen die achtergrond is aandacht nodig voor de overheidsorganisatie en het functioneren daarvan. Een vervolgstudie over dit onderwerp werd aanbevolen. Ingrijpende veranderingen van staatsrechtelijke aard worden afgewezen, want zij raken slechts de vorm van ons staatsbestel en niet de kern van de onvrede.

Voorts kan worden vastgesteld dat de stellingen, zoals die werden behandeld door de heer Polak tijdens deze themabijeenkomst niet zijn weersproken. ■

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. Zie advies onder 27.

50. Amendement: afdeling Roermond
Betreft: hoofdstuk VII, punt 2

Tekst:
„Voorlopige kandidaten mogen op uitnodiging van het bestuur en/of een of meerdere leden hun kandidatuur toelichten”.

Toelichting:
Ook leden hebben het recht een toelichting op de kandidatuur te vragen.

Advies hoofdbestuur:
Overnemen. Hoewel in principe overbodig, want de meerderheid van de leden kan het bestuur altijd opdragen de kandidaten uit te nodigen!

51. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden
Betreft: hoofdstuk VII, punt 2

Tekst:
wijzigen: tweede volzin „het bestuur” in „de ledenvergadering”.

Toelichting:
Deze wijziging heeft een meer democratische gang van zaken ten gevolge.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. Maar zie amendement 50 en het advies.

52. Amendement: afdeling Amstelveen
Betreft: hoofdstuk VII, punt 2

Tekst:
„Voorlopige kandidaten mogen op verzoek van de ledenvergadering hun kandidatuur toelichten”.

Toelichting:
Waarom alleen op uitnodiging van het bestuur? Als de ledenvergadering erom vraagt moet het ook mogelijk kunnen zijn. De ledenvergadering moet tenslotte beslissen. De ledenvergadering zou tegen het bestuur kunnen zeggen, dat er geen behoefte is aan een toelichting. Het bestuur kan altijd een voorstel doen aan de vergadering.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. Zie advies onder 50 en 51.

53. Amendement: afdeling Avereest
Betreft: hoofdstuk VII, punt 2

Tekst:
...mogen uitsluitend het bestuur en de leden, met uitzondering van de voorlopige kandidaten, de kandidatuur...

Toelichting:
Voorlopige kandidaten zijn ook lid en daarom is een nadere aanduiding noodzakelijk.

Advies hoofdbestuur:
Overnemen.

54. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden
Betreft: hoofdstuk VII, punt 7.1

Tekst:
wijzigen: „gesteld” in „gekozen”.

Toelichting:
De term „gesteld” kan verwarrend zijn, althans in samenhang met de in hoofdstuk VII, 4 gebruikte term „verkozen”.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. De term „gesteld” voorkomt verwarring met het feit dat kandidaten pas worden verkozen op de dag van de verkiezing.

55. Amendement: afdeling Groningen
Betreft: hoofdstuk VII, punt 7.4

Tekst:
Het hoofdbestuur wordt verzocht art. 7.4 te wijzigen, zodat eenduidig vast staat of er met de tussentijdse stemmingen weer vrije stemmingen worden bedoeld en dit voorstel voor te leggen aan de 88ste algemene vergadering.

Toelichting:
Het huidige voorstel voor artikel 7.4 van hoofdstuk VII GR kan op verschillende wijze worden geïnterpreteerd.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. Tekst is overeenkomstig hui-

dig hr. Vrije stemmingen zijn bij tussenstemmingen niet toegestaan.

56. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden
Betreft: hoofdstuk VII, punt 8

Tekst:
wijzigen: in eerste volzin „gesteld” in „verkozen”.

Toelichting:
Zie wijziging hoofdstuk VII, 7.1.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. Zie advies onder 54.

57. Amendement: afdeling Haarlemmermeer/oc. Amstelland en Meerlanden
Betreft: hoofdstuk VII, punt 8

Tekst:
laatste volzin vervalt. Toevoegen nieuwe volzin:
„Als een door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaat niet door de ledenvergadering voor die bepaalde plaats is gekozen, dan schuiven de door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaten in het ontwerp een plaats naar beneden op”.

Toelichting:
Wijziging ter voorkoming van verwarende gang van zaken ter gadering door het gebruik van de term „kan” in het ontwerp van de richtlijn GR.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. De mogelijkheid om al dan niet tot opschuiving over te gaan moet gehandhaafd blijven.

58. Amendement: afdeling Avereest
Betreft: hoofdstuk VII, punt 9

Tekst:
...de kandidaatstelling voor de plaatsen, waarvan zij de kans op verkiezing of plaatsvervulling zeer gering acht, over te dragen...

Toelichting:
Alle plaatsen op de kandidatenlijst bieden per definitie een kans op verkiezing of plaatsvervulling, daarom is de term „geen kans” niet correct in dit verband.

Advies hoofdbestuur:
Overnemen.

59. Amendement: afdeling Amstelveen
Betreft: hoofdstuk VII, titel

Tekst:
„Verlof van en stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering”

Toelichting:
De procedure heeft alleen betrekking op de kandidaatstelling. Het lijkt daarom beter de betreffende vergadering evenals in het oude reglement (art. 20) aan te duiden met de term kandidaatstellingsvergadering ter onderscheiding van andere ledenvergaderingen.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. In de praktijk is gebleken dat leden zeer veel moeite hebben met het onderscheid tussen ledenvergadering en kandidaatstellingsvergadering terwijl vaak die vergadering ook als ledenvergadering wordt gebruikt, waarbij andere onderwerpen aan de orde worden gesteld dan het vaststellen van een kandidatenlijst.

60. Amendement: afdeling Roermond
Betreft: hoofdstuk X, punt 3

Tekst:
„zo veel mogelijk” schrappen.

Toelichting:
Er dient en hoeft geen plaats te zijn voor afwijkingen.

Advies hoofdbestuur:
Afwijzen. Er kunnen wel degelijk andere termijnen gelden omdat bij tussentijdse verkiezingen de dag van de kandidaatstelling geen lang van te voren vastgestelde datum is.

